

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2017r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w IV Wydziale Karnym

w składzie:

Przewodniczący: SSR Radosław Lorenc

Protokolant: Magdalena Wroniecka

Prokurator: Piotr Wieczorkiewicz

po rozpoznaniu dnia 08 grudnia 2016 r., 30 marca 2017r., 11 maja 2017r., 5 lipca 2017r., 21 września 2017r. oraz 10 października 2017r. sprawy

D. B.

urodzonej (...) w Ż.

córki W. i K. z domu K.

PESEL (...)

oskarżonej o to, że:

będąc pośredniczącym podmiotem tytoniowym uchylła się od opodatkowania poprzez nieujawnienie Naczelnikowi Urzędu Celnego w S. podstawy i przedmiotu opodatkowania w postaci – 596, 60 kg suszu tytoniowego, który nabyła od firmy (...) s.c. M. H., M. P., w Ł.(...), w dniach 25.01.2014r. oraz 26.01.2014r., przez co naraziła na uszczuplenie podatek akcyzowy w wysokości 273.625, 00 zł,

tj. o przestępstwo skarbowe z art. 54 § 2 kks

orzeka

I uniewinnia oskarżoną D. B. od zarzucanego jej czynu,

II na podstawie art. 632 pkt 2 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IV K 324/16

UZASADNIENIE

D. B. zamieszkuje w S.. Prowadzi tam w ramach swojej działalności gospodarczej sklep ogólnospożywczy. Nadto od marca 2013 r. posiadała status pośredniczącego podmiotu tytoniowego w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 23b ustawy o podatku akcyzowym. Uzyskanie przez nią takiego status nastąpiło z inicjatywy jej syna P. B.. P. B. w związku z tym postanowił w ramach przedsiębiorstwa swojej matki nabyć znaczną ilość suszu tytoniowego z zamiarem jego dalszej odsprzedaży. W tym celu udał się wraz z D. B. w dniu 25 stycznia 2014 r. do miejscowości Ł., gdzie w przedsiębiorstwie (...) S.C. M. H., M. P. nabył w tym dniu 306,9 kg suszu tytoniowego. Następnego dnia zakupił jeszcze 289,7 kg suszu. W przedsiębiorstwie tym załatwiał on wszelkie formalności wraz z M. H., który widział w samochodzie, którym przyjechał P. B. D. B., której wizerunek zgadzał się z wizerunkiem osoby znajdującym się na przedłożonym przez P. B. jej dowodzie osobistym.

Po powrocie do domu D. B. nie interesowała się zakupionym tytoniem. P. B. złożył go w stodole nie zapewniając należytych warunków do jego przechowania. Zanim podjął działania zmierzające do jego sprzedaży tytoń ten zawilgotniał i zgnił. Nie informował on o tym D. B..

W dniach 27 sierpnia i 26 listopada 2014 r. funkcjonariusze Urzędu Celnego w S. przeprowadzili kontrolę podatkową wobec D. B., która od dnia potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia o zamiarze rozpoczęcia działalności gospodarczej jako pośredniczący podmiot tytoniowy, czyli od dnia 06 marca 2013 r. nie deklarowała dokonywania jakichkolwiek transakcji zakupu/sprzedaży suszu tytoniowego. W wyniku dalszych działań kontrolnych ustalono jednak, iż miały miejsce transakcje zakupu suszu tytoniowego w ramach jej przedsiębiorstwa w dniach 25 i 26 stycznia 2014 r. opisane powyżej.

Decyzją z dnia 20 czerwca 2016 r. Naczelnik Urzędu Celnego w S. określił D. B. zobowiązanie podatkowe w podatku akcyzowym za sierpień 2014 r. w wysokości 273.625 złotych przyjmując, iż obowiązek ten powstał w wyniku zbycia nieznanym osobom suszu tytoniowego, który to susz wcześniej został zakupiony przez nią od przedsiębiorstwa (...)M. H., M. P..

Decyzja ta została jednak uchylona decyzją Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w S. z 20 czerwca 2017 r. na skutek odwołania D. B. z uwagi na fakt, iż materiał dowodowy nie wykazał, aby D. B. dokonała sprzedaży przedmiotowego suszu tytoniowego, co miałyby powodować powstanie obowiązku zapłaty podatku akcyzowego, a organ I instancji oparł się jedynie na domniemaniu, iż tak było.

Dowód:

- wyjaśnienia oskarżonej D. B., k.46 akt sądowych,
- częściowo zeznania P. B., k.81-83 akt sądowych
- zeznania M. H., k. 136-137 akt postępowania przygotowawczego, k. 45-47, 97-98 akt sądowych,
- protokół kontroli, k. 9-11, 24-26 akt postępowania przygotowawczego,,
- potwierdzenie, k. 13 akt postępowania przygotowawczego,
- zaświadczenie dot. REGON, k. 15 akt postępowania przygotowawczego,
- decyzje I i II instancji odności zobowiązania podatkowego, k. 35-41, 91-95 akt sądowych,
- odwołanie, k. 21-32 akt sądowych,
- decyzja o cofnięciu ważności potwierdzenia, k. 45 akt postępowania przygotowawczego,
- wydruk z CEiIoDG, k. 27 akt postępowania przygotowawczego
- kopia dokumentów z akt kontroli podatkowej, tom opisany jako ZAŁĄCZNIK,

D. B. ma 60 lat. Posiada wykształcenie średnie – z zawodu jest technologiem żywienia zbiorowego. Jest mężatką, posiadającą troje dorosłych dzieci. Jest właścicielką gospodarstwa rolnego o powierzchni 30 ha, a nadto prowadzi działalność gospodarczą. Dotychczas nie była karana sądownie.

Dowód:

- wyjaśnienia oskarżonej, k. 176-177 akt postępowania przygotowawczego, k. 43-44 akt sądowych,
- karta karna, k. 13 akt sądowych.

Oskarżona nie przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu stwierdzając jedynie, iż nie była nigdy w miejscowości Ł., gdzie nabyty został susz tytoniowy objęty zarzutem. Nadto wskazała, że nie otwierała oferty nadesłanej przez przedsiębiorstwo (...) (k. 46).

Sąd ustalając stan faktyczny oparł się przede wszystkim na zeznaniach dwóch świadków, to jest M. H. oraz P. B., gdyż tak naprawdę tylko oni posiadali informacje na temat okoliczności sprawy. Z zeznań ich wynika bez wątpienia to, że inicjatorem zakupu suszu tytoniowego oraz osobą bezpośrednio załatwiającą formalności z tym związane był P. B.. Sąd nie dał jednak wiary temu ostatniemu, iż D. B. nie wiedziała i nie uczestniczyła w transakcji zakupu suszu tytoniowego, gdyż przeczą temu konsekwentne zeznania pierwszego z ww. świadków, to jest M. H., które wskazał, iż jest pewny, że oskarżona była wówczas w siedzibie jego przedsiębiorstwa, siedziała w samochodzie, co potwierdził okazanym przez P. B. jej dowodem osobistym. Nie sposób bowiem pomylić młodą osobę określaną przez P. B. mianem „dziewczyna”, która mogła znajdować się wówczas w jego pojeździe, z dojrzałą kobietą. Świadek bez wątpienia różnicę taką by dostrzegł. Przedstawione przez oskarżoną dowody, iż w dniu 25 stycznia 2014 r., a więc w dniu pierwszej transakcji nabycia suszu przebywała gdzie indziej, to jest w S. oraz S., gdzie miała nabywać towar do swojego sklepu, są jedynie przyjętą linią obrony. W jej imieniu zakupu towarów w S. mógł dokonać kto inny, każdy członek rodziny, choćby L. B., który wskazywał, że jeździł też po zaopatrzenie dla sklepu oskarżonej. Nadto trzeba zwrócić uwagę, iż raporty dobowe z jej sklepu z tego dnia (k.61) również mógł sporządzić każdy członek jej rodziny, zwłaszcza, że nie jest to skomplikowana czynność, co Sądowi wiadomym jest z doświadczenia wynikającego z innych spraw.

Mając zatem na uwadze zeznania M. H. twierdzenia L. i P. B., jawią się jako niewiarygodne, w zakresie w jakim twierdzili oni, iż w dniach zdarzenia oskarżona przebywała w miejscu zamieszkania, gdzie pracowała w prowadzonym przez nią sklepie.

Niemniej jednak poza kwestią uczestnictwa oskarżonej w zakupie suszu tytoniowego istotnym jest również to czy zaszły w ogóle okoliczności powodujące powstanie po jej stronie zobowiązania podatkowego, gdyż sam zakup przez nią, jako pośredniczącego podmiotu tytoniowego, takiego obowiązku jeszcze nie rodził. Dopiero m.in. jego dalsza odsprzedaż innemu podmiotowi, i to też nie każdemu, a także inne okoliczności opisane szczegółowo w ustawie, o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia, powodują powstanie takiego zobowiązania. W tym wypadku należy odnieść się do dalszych zeznań P. B., z których wynika jednak jedna istotna okoliczność, iż zakupiony przez niego tytoń uległ zniszczeniu na skutek niewłaściwego przechowywania po jego przywiezieniu do miejsca zamieszkania. Stwierdził on bowiem, że tytoń ten złożył w stodole, gdzie zgnił (k. 81 akt sądowych). Ma to znaczenie właśnie dla ustalenia istnienia zobowiązania podatkowego. W sprawie nie zaistniały żadne dowody, które podważyłyby tę okoliczność, a tym bardziej nie można stwierdzić, iż zakupiony w ramach przedsiębiorstwa oskarżonej tytoń został następnie odsprzedany, co powodowałoby powstanie obowiązku zapłaty podatku akcyzowego. Na marginesie należy wskazać, iż zeznania P. B. złożone w postępowaniu przygotowawczym, jakoby zaprzeczył podpisaniu faktur VAT wystawionych przez (...). M. H. i M. P., nie polegały na prawdzie, co sam świadek przyznał ostatecznie na rozprawie, a także co zostało wykazane opinią biegłego z zakresu pismoznawstwa, którą Sąd uznał za w pełni wiarygodną.

Jak wskazano powyżej odpowiedzialność oskarżonej należało rozpatrywać z punktu widzenia naruszenia przepisów podatkowych, do których odnosi się dopiero przepis art. 54 § 2 kks opisujący przestępstwo uchylania się od opodatkowania. Dopuszcza się niego podatnik, który uchylając się od opodatkowania, nie ujawnia właściwemu organowi przedmiotu lub podstawy opodatkowania lub nie składa deklaracji, przez co naraża podatek na uszczuplenie. Zgodnie z przepisem art. 21 § 1 pkt 1 ustawy Ordynacja podatkowa zobowiązanie podatkowe powstaje m.in. z dniem zaistnienia zdarzenia, z którym ustawa podatkowa wiąże powstanie takiego zobowiązania. Ustawą tą w realiach niniejszej sprawy jest ustawa o podatku akcyzowym, która m.in. odnosi się do suszu tytoniowego, jako wyrobu akcyzowego. Określa ona nadto w jakich przypadkach powstaje zobowiązanie podatkowe oraz kto jest podatnikiem jeżeli chodzi, tak jak w niniejszej sprawie, o kwestie związane z nabyciem, zbyciem takiego suszu i inne. Oskarżona posiadała status pośredniczącego podmiotu tytoniowego w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 23b ustawy o podatku akcyzowym, co zostało usankcjonowane wystawionym w dniu 06 marca 2013 r. przez Naczelnika Urzędu Celnego w S. potwierdzeniem przyjęcia powiadomienia o zamiarze rozpoczęcia działalności gospodarczej, jako taki podmiot.

Podmiot taki staje się podatnikiem w sytuacjach określonych w art. 13 ustawy. Otóż zgodnie z tym przepisem podatnikiem akcyzy jest osoba fizyczna, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, która dokonuje czynności podlegających opodatkowaniu akcyzą lub wobec której zaistniał stan faktyczny podlegający opodatkowaniu akcyzą, w tym podmiot m.in.:

- nabywający lub posiadający wyroby akcyzowe znajdujące się poza procedurą zawieszenia poboru akcyzy, jeżeli od wyrobów tych nie została zapłacona akcyza w należnej wysokości, a w wyniku kontroli podatkowej, kontroli celno-skarbowej albo postępowania podatkowego nie ustalono, że podatek został zapłacony;
- będący nabywcą lub posiadaczem suszu tytoniowego niebędący podmiotem prowadzącym skład podatkowy, pośredniczącym podmiotem tytoniowym, grupą producentów lub rolnikiem, który wyprodukował susz tytoniowy, jeżeli nie została od niego zapłacona akcyza w należnej wysokości i nie można ustalić podmiotu, który dokonał sprzedaży suszu tytoniowego;
- u którego powstają ubytki wyrobów akcyzowych lub doszło do całkowitego zniszczenia wyrobów akcyzowych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 20, również gdy nie jest właścicielem tych wyrobów akcyzowych;
- będący pośredniczącym podmiotem tytoniowym zużywającym susz tytoniowy;
- będący podmiotem prowadzącym skład podatkowy zużywającym susz tytoniowy do innych celów niż produkcja wyrobów tytoniowych;

Zgodnie z art. 9b ust. 1 ustawy w przypadku suszu tytoniowego przedmiotem opodatkowania akcyzą jest:

- 1) nabycie wewnątrzspółnotowe suszu tytoniowego przez inny podmiot niż podmiot prowadzący skład podatkowy, który zużywa susz tytoniowy do produkcji wyrobów tytoniowych, lub pośredniczący podmiot tytoniowy;
- 2) sprzedaż suszu tytoniowego innemu podmiotowi niż podmiot prowadzący skład podatkowy, który zużywa susz tytoniowy do produkcji wyrobów tytoniowych, lub pośredniczący podmiot tytoniowy, z wyłączeniem sprzedaży przez podmiot, który jednocześnie z tą sprzedażą dokonuje dostawy wewnątrzspółnotowej lub eksportu suszu tytoniowego;
- 3) import suszu tytoniowego przez inny podmiot niż podmiot prowadzący skład podatkowy, który zużywa susz tytoniowy do produkcji wyrobów tytoniowych, lub pośredniczący podmiot tytoniowy;
- 4) zużycie suszu tytoniowego przez pośredniczący podmiot tytoniowy;
- 5) zużycie suszu tytoniowego przez podmiot prowadzący skład podatkowy do innych celów niż produkcja wyrobów tytoniowych;
- 6) nabycie lub posiadanie suszu tytoniowego przez inny podmiot niż podmiot prowadzący skład podatkowy, który zużywa susz tytoniowy do produkcji wyrobów tytoniowych, pośredniczący podmiot tytoniowy lub rolnika, który wyprodukował susz tytoniowy, jeżeli nie została od niego zapłacona akcyza w należnej wysokości i nie można ustalić podmiotu, który dokonał jego sprzedaży.

Mając na uwadze powyższe przepisy Sąd doszedł do przekonania, iż po stronie oskarżonej nie zaistniał żaden z ww. warunków po spełnieniu, którego zaktualizował się obowiązek podatkowy określony w art. 9b ust. 1 ustaw o podatku akcyzowym, czy też art. 13 ustawy. Jak wynika bowiem z zebranego materiału dowodowego organ podatkowy wydając decyzję z dnia 20 czerwca 2016 r. o określeniu zobowiązania podatkowego w podatku akcyzowym na kwotę 273.625 złotych opierał się na założeniu, iż oskarżona dokonała zbycia zakupionego w dniach 25 i 26 stycznia 2014 r. suszu tytoniowego zgodnie z art. 9b ust. 1 pkt 2. Na takim założeniu oparł się również oskarżyciel publiczny kierując akt oskarżenia. Wspomniana decyzja została jednak ostatecznie uchylona do ponownego rozpoznania sprawy w postępowaniu podatkowym, gdyż nie ustalono, aby oskarżona dokonał zbycia przedmiotowego tytoniu, a jedynie

oparto się na nieprzewidzianym w przepisach domniemaniu. Tymczasem z zeznań P. B. wynika tak naprawdę, iż to on wykorzystując działalność gospodarczą prowadzoną przez oskarżoną będącą jego matką dokonał zakupu suszu tytoniowego, co ułatwiła mu oskarżona udając się z nim po niego, a następnie zamierzał dokonać jego sprzedaży, co nie nastąpiło, gdyż susz ten w na skutek przechowywania go w nieodpowiednich warunkach uległ zniszczeniu. Nie ma zatem żadnych dowodów na, iż było inaczej, a w szczególności iż dokonano jego dalszej odsprzedaży, co powodowałoby powstanie obowiązku podatkowego zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy o podatku akcyzowym. W postępowaniu podatkowym nie była badana w ogóle powyższa kwestia całkowitego zniszczenia towaru akcyzowego, która co do zasady powoduje, iż zwalnia się od zapłaty podatku akcyzowego (vide art. 30 ust. 3 ustawy). Tymczasem, mając na uwadze sposób obrony oskarżonej, która całkowicie zaprzeczyła aby miała cokolwiek wspólnego z zakupionym przez syna suszem tytoniowym, a także i zeznania samego P. B., nie sposób jest przyjąć w postępowaniu karnym, że susz ten rzeczywiście nie uległ zniszczeniu, lecz został wykorzystany w inny sposób. Dowodzenie, że było inaczej istotne jest w postępowaniu podatkowym zgodnie ze wskazanym przepisem art. 30 ust. 3 ustawy, w którym to postępowaniu w ogóle tego wątku nie badano, natomiast w postępowaniu karnym, zgodnie z zasadą opisaną w art. 74 § 1 kpk oskarżona nie miała obowiązku dowodzenia swej niewinności, a więc dowodzić, że rzeczywiście susz uległ całkowitemu zniszczeniu. Tak więc tym bardziej Sąd rozstrzygający niniejszą sprawę zobowiązany jest rozstrzygać wątpliwości w tym zakresie na korzyść oskarżonej, gdyż biorąc pod uwagę zeznania pozostałych świadków, a także fakt, iż nie ujawniono przedmiotowego suszu w podatkowym postępowaniu kontrolnym, nie da się ich usunąć w postępowaniu sądowym, stąd też przyjęto, iż twierdzenia P. B., iż zakupiony przez niego susz uległ zniszczeniu polegają na prawdzie, co powoduje, że obowiązek podatkowy co do zakupionego przez niego w ramach przedsiębiorstwa oskarżonej suszu, nie powstał.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, należało uniewinnić oskarżoną od popełnienia zarzucanego jej czynu., o czym orzeczono w punkcie I wyroku.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto stosownie do art. 632 pkt 2 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks obciążając nimi Skarb Państwa.